

opera aperta

Festival d'art i paraula
de Granollers

Imatge, reflex, realitat
Guia de lectura

Granollers, 7 - 11 de juny de 2023

Jordi Benito

Voici..., 2005. Instal·lació
MDG 12.608

Àlbum de versos antics ;
seguit de La Jove parca ;
i El Cementiri marí

*Voici dans l'eau ma chair de lune et de rosée,
O forme obéissante à mes vœux opposée !
Voici mes bras d'argent dont les gestes sont purs !...
Mes lentes mains dans l'or adorable se lassent
D'appeler ce captif que les feuilles enlacent,
Et je crie aux échos les noms des dieux obscurs !...*

*veig en l'aigua ma carn de lluna i de rosada,
oh forma obedient als meus ulls oposada!
Dels meus braços d'argent, el gest, que n'és de pur!...
Les meves mans, tan lentes, en l'or superb es cansen
d'atreure aquest captiu que les fulles enllacen,
i dic a crits als ecos els noms dels déus obscurs!...*

Aquesta guia acompanya la quarta edició d'Opera aperta, festival d'art i paraula de Granollers, un esdeveniment programat i produït des del Museu de Granollers.

L'any 2005, Jordi Benito composava aquesta obra partint del poema de Paul Valery "Narcisse parle", publicat en el llibre *Album de vers anciens* (1920). Prenent un vers del poema, escriu a mà *Voici dans l'eau ma chair de lune et de rosée* acompanyat d'una seqüència numèrica que correspon al temps de dicció dels fonemes del poema en francès. "La música dels nombres m'enamora, com l'art, com la poesia", explicava Benito. Poesia i matemàtica com dues aproximacions per abastar l'irreductible misteri de la realitat. En aquesta instal·lació de llum, el neó blau crea un joc de reflexos aquàtics que convida a debatre sobre nocions com imatge, reflex i realitat. Una línia conceptual que remet a un dels grans temes del pensament com és la pregunta per la realitat.

Jordi Benito

L'artista de Granollers Jordi Benito (1951-2008) va produir una obra d'una gran radicalitat. Les seves accions i performances dels anys setanta, com els realitzats a l'església de Santa Justa de Lliçà de Munt, a la Fundació Miró de Barcelona o al Centre Pompidou de París, encara avui impacten. Convertits en vertaders rituals de sang, pintura, simbolisme, mística i animalitat, perseguien l'obra d'art total. En un segon moment creatiu, ja als anys noranta i dos-mil, es va interessar per la complexitat del món i del coneixement amb instal·lacions de llum i fórmules numèriques.

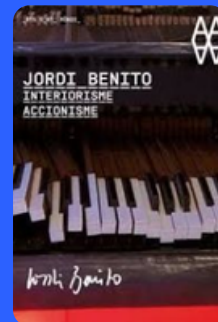
[Jordi Benito. Instal·lació permanent. Parc de Ponent, Granollers. 2006/2018.](#)

[Jordi Benito. Idees com a imatges / Documents com a obres d'art. \(1971 - 1984\).](#)

[Jordi Benito. Idees com a imatges / Documents com a obres d'art. \(1985 - 2008\).](#)

[Jordi Benito: interiorisme, accionisme.](#)

[Accions paraparèmicament ictòpiques de Jordi Benito.](#)

[El Fons documental de l'artista Jordi Benito.](#)

Carles Guerra

Heus aquí dins l'aigua la meva carn de lluna i de rosada. La realitat segons Jordi Benito

Artista, crític d'art i curador independent. Va ser director de la Primavera fotogràfica de Catalunya (2004), La Virreina Centre de la Imatge de Barcelona (2009-2011), conservador en cap del MACBA (2011-2014) i director de la Fundació Antoni Tàpies (2015-2020). Ha estat curador d'exposicions destacades. Les més recents: "Ariella Aïsha Azoulay. Errata" (Fundació Antoni Tàpies, 2019) i "Francesc Tosquelles. Com una màquina de cosir en un camp de blat", que s'ha pogut veure a Toulouse, Barcelona, Madrid i Nova York (2021-2023).

 @carlesguerra

[Una Conferència sobre joventut](#)

[Foc divers](#)

[Harun Farocki](#)

[Nitrato](#)

[Tàpies: biografia d'un compromís](#)

[No us preocupeu dels ulls](#)

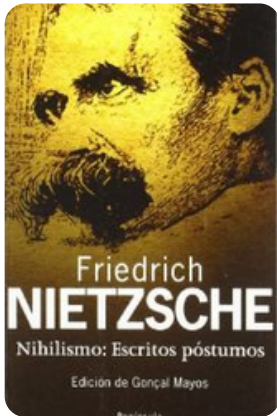
Com superar el nihilisme d'avui?

Un dels efectes del descrèdit de la realitat és el nihilisme del món d'avui. Quina és la proposta de **Friedrich Nietzsche** per afrontar-lo?

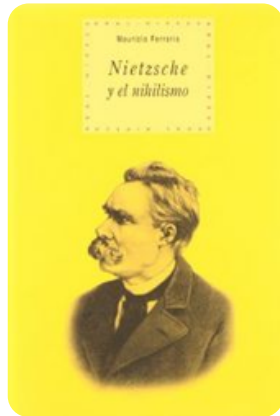
"Tota convicció és una presó."

Friedrich Nietzsche

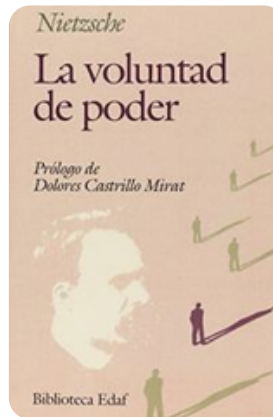
[+] Sobre: Friderich Nietzsche i nihilisme

[El Nihilismo : escritos póstumos](#)

[Nietzsche y el nihilismo](#)

[La Voluntad de poder](#)

Joan Méndez

Llicenciat en Filosofia i Màster en Pràctica filosòfica i gestió social. Professor de filosofia al col·legi Sant Joan Bosco de Barcelona, imparteix cursos i tallers a la Universitat Popular de Granollers, la Casa Elizalde de Barcelona i la Biblioteca de Cardedeu, i ha conduït cafès filosòfics a diverses localitats. Ha presidit l'Associació de Filosofia Pràctica de Catalunya i va organitzar el I Congreso Español de Filosofía Práctica i el I Congrés Català de Filosofia Aplicada. Ha editat i coordinat els llibres *Filosofía y Espacios Sociales* (Visión Libros, 2011) i *Intervenciones filosóficas en la sociedad* (Visión Libros, 2011).

[Intervenciones filosóficas en la sociedad](#)

Lectura dramatitzada amb Anna Galisteo i Marta Valhondo.

Joaquim Fradera

Deliri? Somni? Raó? Poesia? La filosofia de María Zambrano

Pot, la poesia, apropar-nos allà on la raó no arriba? Quin és el lloc de trobada entre una i altra? A la llum de **María Zambrano**, resseguirem alguns d'aquests interrogants.

[Algunos lugares de la poesía](#)

[De la Aurora](#)

[Filosofía y poesía](#)

[El Hombre y lo divino](#)

[María Zambrano : nacer por sí misma](#)

[Obras completas](#)

[El Agua ensimismada](#)

[+] [Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM](#)

Joaquim Fradera és llicenciat en Filosofia i en Dret a la Universitat de Barcelona. Ha estat professor de Filosofia en instituts de Cardedeu, Canovelles i Sant Celoni, i actualment imparteix classes a la Universitat popular de Granollers. Té també formació en piano i solfeig al Conservatori de Música del Liceu de Barcelona i ha fet estades d'estudis a ciutats com Dresden, Berlín i Hamburg.

Remedios Zafra

Com sortir de la caverna? La realitat com a problema

De Plató a Matrix, el problema de la realitat és un dels grans interrogants del pensament. Per què és urgent avui replantejar la pregunta per la realitat? Quines transformacions es deriven dels nous marcs de fantasia a la cultura de les xarxes? I, sobretot, quins canvis generen sobre el concepte de realitat?

 @RemediosZafra

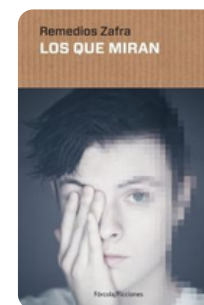
El Bucle invisible

Frágiles

El Entusiasmo

Los que miran

(H)adas

[+] Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM

"La pantalla en red no es sólo uno de las más singulares artefactos de época, sino uno de los más fascinantes espacios de interacción de la verdad y la mentira, allí donde la veracidad de las cosas requiere un mayor esfuerzo de contextualización y creación simbólica colectiva, un pacto de confianza entre quienes se comunican para creer, o no, lo que están viendo."

 [La realidad de las redes](#)

Pilar Loncan, Mariano Fernández i Fèlix Rabal

Imatge, reflex, realitat. Tres paraules, tres universos

És autora de nombrosos articles en revistes especialitzades i també divulgatives, i ha participat en diferents jornades sobre medicina pal·liativa i la seva implicació ètica. . Ha impulsat i coordinat iniciatives diverses a l'entorn d'aquest tema com el Club de lectura Llegir X Sanar.

Ha publicat *La Unió Liberal i el Centre Catòlic, polaritzadors del teixit associatiu a Granollers* (Ajuntament de Granollers, 1999); ***Republicans a Granollers entre la primera i la segona República*** (Coneguem, 2001) i diversos articles als diaris i revistes locals.

«In vino veritas», diu l'antiga sentència, i amb ella l'itinerari proposat és una finestra al món dels banquets com a escenaris de convivència i coneixement.

Petites històries de banquets

Joan Fontcuberta en diàleg amb Judith Méndez i Eduard Garcia

L'art, les coses i la representació: una relació que ve de lluny

Imatges latents

La Furia de las imágenes

Estética fotográfica

Prosopagnosia

El Beso de Judas

[+] Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM

"El vell món –la fotografia com a promesa de veritat i memòria– s'està morint i el nou món –les imatges generades per la intel·ligència artificial– brega per sorgir."

 [Exposició "Monstres" de Joan Fontcuberta. Entrevista a l'artista](#)

Ramon Alcoberro i Jordi Camí

4D, 5D, metavers i el que vingui. La realitat desbordada

[La Filosofia de la Il·lustració](#)

[L'Home que mira](#)

[L'Utilitarisme](#)

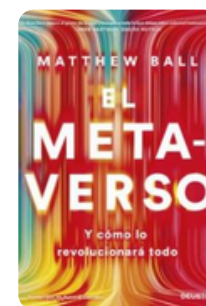
"La ciència i el progrés tenen més de màgia que de religió."

Ramon Alcoberro

[+] Sobre: filosofia moderna, metavers i realitat augmentada

[A la caza de la realidad](#)

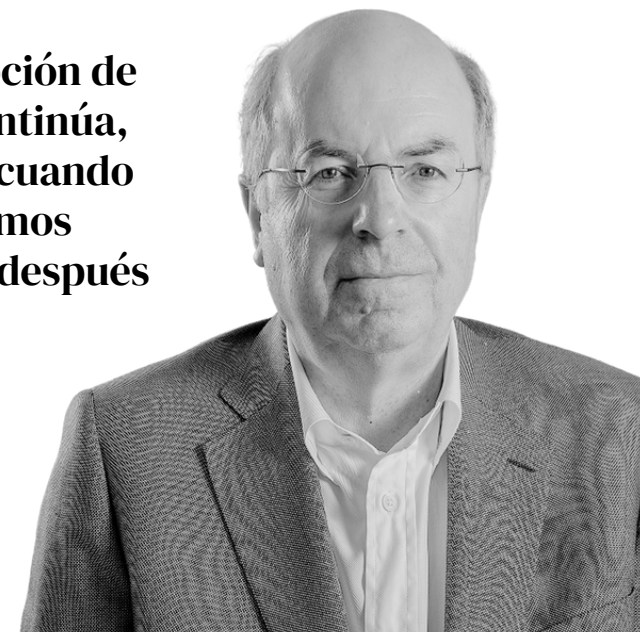
[El Metaverso](#)

[El Metaverso](#)

"Nuestra concepción de la realidad es continúa, no fraccionada, cuando en verdad captamos fragmentos que después fusionamos y rellenamos."

Jordi Camí

Joan Garcia del Muro i Alba Tobella

Fake news, quan els fets menteixen

[Good bye, veritat](#)

[Veritat, postveritat i fake news](#)

[Soldats del no-res](#)

"Ja no escollim els canals pels quals ens volem informar: són els algoritmes de les xarxes els que ho fan."

Joan Garcia del Muro

 @jgdm2

[+] Sobre: Fake news

[Fake news, desinformación y otros desórdenes informativos](#)

[Infocràcia](#)

[#FakeYou](#)

"La clau està en l'educació, en formar una ciutadania crítica, que pugui analitzar críticament les informacions per treure camp als desinformadors."

Alba Tobella

 @albatobella

Neus Ballús

Projecció de la pel·lícula *La plaga* (2013)

Directora i guionista de cinema, i productora audiovisual. Formada a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, *La plaga* (2013) va ser el seu primer llargmetratge, amb el qual va marcar ja una manera de fer cinema que parteix de l'observació de l'entorn social i de les vides anònimes.

Immersió

L'avi de la càmera

La Plaga

Sis dies corrents

Staff only

 @neusballus

"El punt de partida de *La plaga* va ser precisament Gallecs: aquesta zona rural al Vallès que ha quedat aïllada dins l'àrea metropolitana. És un lloc on hi conviuen activitats agrícoles, industrials i residencials, i per tant s'hi troba gent amb realitats molt diverses. D'això n'ha resultat una pel·lícula protagonitzada per un grup que mai em podria haver imaginat: un pagès, una anciana, una prostituta, una cuidadora filipina i un lluitador moldau."

 [Entrevista Neus Ballús](#)

Míriam Cano en diàleg amb Jordi Ibáñez Fanés

Somnis, mites, ficcions i altres mons paral·lels

Periodista i escriptora. Professora d'escriptura a l'Escola Bloom, col·labora amb mitjans com *Catorze*, *Nació Digital*, *Catalunya Ràdio* i *TV3*.

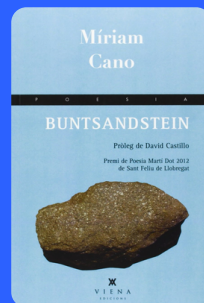
"Els mites es transformen al llarg dels segles: perden matisos com més s'allunyen de les cultures antigues que els han originat, però guanyen definició quan la gent d'ara els pren i els pensa."

 [Els mites quotidians: conversa entre Míriam Cano i Antoni Clapés](#)

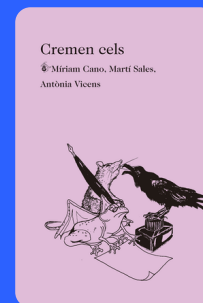
 @_mrspremise

[Ancoratge](#)

[Buntsandstein](#)

[Cremen cels](#)

[Vermell de Rússia](#)

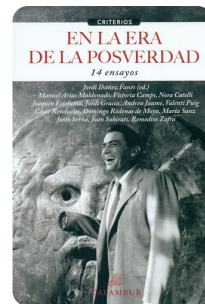
Míriam Cano en diàleg amb Jordi Ibáñez Fanés

Somnis, mites, ficcions i altres mons paral·lels

Escriptor i professor d'Estètica i Teoria de les Arts a la Universitat Pompeu Fabra. Ha estat crític literari a *El País*.

Morir o no morir

En la era de la
posverdad

Infern, purgatori,
paradís

Un Quartet

Un Lloc perillós

[±] Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM

*"I és que sempre fugim de les mateixes coses,
¿no troba? Hi ha qui cau molt avall tot
Fugint, i hi ha qui s'enfila molt, molt amunt,
També fugint de si mateix, molt sovint és així."*

David Fernández i Neus Tomàs

La realitat fràgil o l'estat del món avui

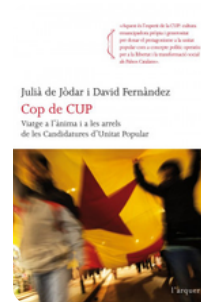

 @HiginiaRoig

"El grau de consolidació democràtica d'un estat és inversament proporcional a les vegades que l'estat mateix insisteix oficialment i fins a l'encaparrament que és una democràcia plena."

Les Veus de les places

Cop de CUP

Foc a la barraca

[+] Al catàleg Aladí de les Biblioteques XBM

Neus Tomàs és periodista especialitzada en informació política i actual subdirectora de eldiario.es. Va iniciar la seva trajectòria com a redactora a la Cadena Ser, va ser cap de premsa del conseller Joaquim Nadal a la Generalitat de Catalunya i directora de l'Oficina del Portaveu del Govern entre 2003 i 2006, i posteriorment va coordinar la secció de política i va ser directora adjunta de El Periódico de Catalunya. També col·labora com a analista política a mitjans com TV3, La Sexta, Catalunya Ràdio, RAC1 i la Cadena Ser.

 @neustomas

**biblioteques
de granollers**

Museu de Granollers

**Ajuntament
Granollers**

**Diputació
Barcelona**

Xarxa de Biblioteques Municipals